

"Hangi Őeye dikkat etsen, Őehadet eder ki, bu fânidenden sonra bir bâki var." cümlesini izah eder misiniz?

Kâinatı ve gidişatını dikkatlice tetkik ettiğimizde, her Őeyin âhret hayatına işaret ettiğini görürüz.

Meselâ, insanın duygu ve cihazlarına baktığımızda bu duygu ve cihazlar hâl dili ile bize; "**Biz âhret için tanzim edilmişiz, biz bu gelip geçici dünya ile tatmin olmayız.**" demektedirler. Hatta insanın en zayıf duygusu hayal bile bu dünya ile mutmain olmuyor, olamıyor.

İnsanın binlerce duygu ve cihazı bu kısacık dünya hayatı ile tatmin olamıyor, umduğunu bulamıyor. Demek bu cihazların tatmin olabileceği bir âlemin, bir âhretin olması gerekiyor. **Her insanın en büyük arzusu ebedî yaşamaktır, ama dünya hayatı fanidir.** Demek bu arzunun karşılık bulacağı bir âlem vardır, o âlem ise ahirettir.

Sadece kendimizde ufak bir tefekkür seyri yaparsak, bu hakikati çok net görebiliriz. Üstadımızın ifadesiyle:

"Elhasıl: ... insanın kalb cüzdanındaki letâif ve akıl defterindeki havas ve istidadındaki cihazat, tamamen ve müttefikan saadet-i ebediyeye müteveccih ve ona göre verilmiş ve ona göre teçhiz edilmiş olduğuna ehl-i tahkik ve keşif müttefiktiler. Ezcümle:

"Meselâ, aklın bir hizmetkârı ve tasvircisi olan kuvve-i hayaliyeye denilse ki, 'Sana bir milyon sene ömürle saltanat-ı dünya verilecek; fakat âhirden mutlaka hiç olacaksın.' Tevehhüm aldatmamak, nefis karışmamak şartıyla, 'Oh' yerine 'Ah' diyecek ve teessüf edecek. Demek, en büyük fâni, en küçük bir alet ve cihazat-ı insanıyeyi doyuramıyor."(1)

(1) bk. [Sözler, Onuncu Söz, On Birinci Hakikat.](#)